

Романченко А. П.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ СКЛАДНИК МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СИНОПТИКА

Лінгвокогнітивний рівень в ієрархічній моделі структури мовної особистості охоплює соціальні, побутові, культурні, енциклопедичні знання про світ. У статті проаналізовано фразеологічні одиниці як стереотипи (в розумінні Ю. Караулова), що репрезентують названий рівень. Закладені в семантиці таких одиниць ментальні стереотипи відбивають етноцентричність мовця, усвідомлення ним цінності вироблених протягом тривалої історії українського народу зразків.

Метою пропонуваної статті є встановлення лінгвокогнітивної специфіки мовної особистості синоптика. Об'єктом дослідження є лінгвокогнітивний рівень елітарної мовної особистості синоптика Наталки Діденко, а його предметом – склад, семантика та особливості функціонування узуальних і трансформованих фразеологізмів.

В основному розглянуто фразеологічні одиниці, що безпосередньо чи опосередковано пов'язані з погодними умовами. Серед них особливе місце посідає стійка сполука бабине літо, відома у слов'янських і неслов'янських мовах. На прикладі цієї та інших сталих сполук встановлено прийоми трансформації та особливості функціонування фразеологізмів в українському метеорологічному дискурсі.

Авторка доводить, що більшість стійких сполук, використовуваних елітарною мовною особистістю синоптика, стосуються професійної сфери і мають на меті доступно і серйозно чи з гумором подати відомості про очікувані погодні умови. Авторка прогнозів погоди вдається до різних прийомів трансформації фразеологічних одиниць, продуктивними серед них виявилися розширення компонентного складу, субституція та семантичне обігрування. Разом із необхідною спеціальною термінологічною лексикою фразеотрансформи забезпечують когезію і когерентність синоптичного тексту, відбивають мовну картину світу елітарної мовної особистості.

Ключові слова: метеорологічний дискурс, синоптик, фразеологічна одиниця, стереотип, етимологія, семантика, функціонування.

Постановка проблеми. Вербалізоване уявлення людини про довкілля репрезентує мовну картину світу, компонентом якої є властива певній людині чи народові фраземіка. Крім фразеологічних одиниць (ФО), до стереотипів лінгвокогнітивного рівня, у розумінні Ю. Караулова [5, с. 52–53], належать метафорика, епітетика, дефініції, що разом віддзеркалюють картину світу. Стереотип – сформоване в певних суспільних умовах зображення предмета, поняття, явища, що визначає, чим він/воно є. Закладені в семантиці ФО ментальні стереотипи відбивають етноцентричність мовця, усвідомлення ним значущості вироблених зразків упродовж тривалої історії народу. Функціуючи в суспільній свідомості, фразеологічний стереотип як образ дійсності спирається на відомості про світ, устанавлюється через традиції і є сталим поняттям.

Аналіз останніх досліджень. ФО доволі часто стають об'єктом вивчення науковців (О. Важеніна,

Н. Венжинович, І. Гарбера, І. Глуховцева, Ж. Краснобаєва-Чорна, І. Лакомська, О. Селіванова та ін.). Переважно досліджують специфіку таких одиниць на матеріалі фольклорних, художніх і публіцистичних текстів. І. Гнатюк вказує на їхні можливі трансформації в наукових текстах [2], а О. Пацевська вважає терміни-фразеологізми маркерами зв'язності в науковому дискурсі [10]. Нами проаналізовано фразеоваріанти і фразеотрансформи в науковому доробку таких українських вчених, як О. Бондар, П. Гриценко, С. Єрмоленко, Ю. Карпенко [12, с. 327–335], і констатовано, що ті й ті стійкі сполуки відбивають авторське світосприйняття, індивідуальну мовну картину світу науковця. Лінгвокогнітивний рівень особистості синоптика становить інтерес з огляду на специфічну сферу репрезентації та своєрідні маркери як вияв етнокультурного та індивідуального складника носія мови.

Мета розвідки – з'ясувати лінгвокогнітивні параметри текстів синоптика Наталки Діденко як

елітарної мовної особистості (МО) на прикладі ФО. Головною **джерельною базою** дослідження слугували прогнози погоди, створені Наталкою Діденко на своїй сторінці в мережі «Фейбук» (ФБ) та в колонці «Метеоблог головного синоптика країни» (МБ), розміщеній в українському онлайн-виданні «Opinion». Додатково прислужилися матеріали газети «Сільські вісті», зокрема рубрик «Нотатки метеоролога» та «Прикметі вір, але й перевір» (автори Анатолій Гудименко (далі – СВГ), Тетяна Адаменко (далі – СВА), Володимир Бойко (далі – СVB)).

Виклад основного матеріалу. З огляду на те, що лінгвокогнітивний рівень тісно пов'язаний з етнокультурними й соціокорпоративними властивостями [4, с. 15], які відбиваються на індивідуальній картині світу, звернемо увагу на ФО, котрі передусім стосуються (безпосередньо чи опосередковано) погоди. Для осінніх прогнозів погоди актуальною є ФО *бабине літо*. Бабине літо визначають як: а) сухі, теплі дні (на початку осені); б) павутиння, що літає на початку осені [15, т. 1, с. 35]. Термінами для молодого бабиного літа є 28 серпня – 11 вересня, другу половину вересня – початок жовтня називають старим бабиним літом. Указують також на існування третього бабиного літа, що припадає на кінець другої декади листопада [11]. Ще М. Сумцов указував, що бабиним літом вважали погожі дні після Покрови Пресвятої Богоматері [14, с. 88–89]. За Є. Онацьким, бабиним літом є початок осені, коли в повітрі літає багато павутиння – бабиного літа. Він називає такі межі для цього періоду: 1–8 жовтня [8, с. 63–64]. Отже, хронологічні межі бабиного літа доволі рухомі.

Є різні версії щодо появи аналізованого вислову. За твердженням Я. Головацького, бабиним літом називають вересень, під час якого жінки, котрих називали бабами, займаються справами, що завершують осінній цикл робіт [3]. У чеській міфології, у переказах полабських слов'ян, кашубів діють жіночі персонажі, які прядуть нитки, а прядиво кидають на землю, щоб нагадати про час, коли необхідно сідати за прядіння [13, с. 126].

Розглядувана ФО має значне поширення як серед слов'янських, так і неслов'янських мов: рос. *бабье лето*, біл. *бабіна лето*, польс. *babie lato*, слов. *babie (babske) leto*, чеськ. *babi leto*, серб. *бабино лето*, словен. *babje leto*, лит. *bobu vasara*, англ. *Indian summer*. Особливістю народної картини світу є використання прецедентних онімів, відомих у тій чи тій країні [9, с. 118]. Болгари погожі осінні днини називають циганським,

чехи – павутинним, серби – Міхольським літом. У європейських країнах (Великобританії, Німеччині, Франції) донедавна цей період іменували літом Святого Мартіна (11 листопада уславлюють цього святого), нині – частіше індіанським за прикладом США [11]. Англо-український фразеологічний словник подає таке тлумачення вислову *Indian summer* (спочатку амер.): 1) бабине літо, золота осінь (тж. *St. Luke's summer*; *рідк. St. Luke's little summer*; *the little summer of St. Luke*, *St. Martin's summer*); (*день св. Луки – 18 жовтня, день св. Мартіна – 11 листопада*); 2) *перен.* розквіт; друга молодість (тж. *St. Martin's summer*) [1, с. 527], з якого видно, що цей період відомий в англійській мові як *літо святого Луки, мале літо святого Луки* і пов'язаний з Днем святого Луки чи святого Мартіна, що припадають на другу половину жовтня та першу половину листопада відповідно.

Є і розбіжності в трактуванні етимології вислову *бабине літо*, що, на переконання В. Мокієнка, свідчить про його експресивний характер. Метафоричне його тлумачення пов'язує назву початку осені з такими атрибутами: павутинням, що літає в цей час і асоціюється з першою жіночою сивиною; пізнім нетривалим коханням немолодої жінки; «осінньою» красою жінки. Зв'язок із такими видами робіт, як прядіння, ткацтво тощо, репрезентує виробничу етимологію появи фразеологічної одиниці. На ґрунті метонімічного перенесення сформувався третє пояснення, відповідно до якого йдеться про бабу-знахарку, ворожку та нитки павутиння [7, с. 214].

У синоптичних нотатках бабине літо постає таким: *Але ось дмухнув із півдня вітерець – і знову пливають по синьому небі білі паруси-хмари, пронизує повітря золоте проміння ласкавого сонця і надходить справді неповторна чудова пора бабиного літа – останні теплі осінні дні перед настанням холодів. Тоді стовпчик термометра може підніматись до високих позначок. ... у першій п'ятиденці 1952 року в багатьох районах України у денні години повітря прогрівалося до 27–33, у Криму – до 35 градусів тепла. Висока температура повітря була зареєстрована 1966 року в Чернігівській, Сумській, Рівненській, Київській, Львівській, Волинській, Житомирській областях – 26–29 градусів (СВГ); Але бувають у жовтні й надзвичайно теплі дні. За статистикою раз на п'ять років бабине літо сягає далеко за календарні межі, як, наприклад, у 1895, 1949 та 1966 роках, коли погода в жовтні була майже по-літньому тепла – температура*

повітря сягала +20–25°, удруге зацвіли ягідники, співали птахи. Найтеплішим в історії метеорологічних спостережень залишається жовтень 1999 року, коли на початку місяця у степових областях було зафіксовано температуру повітря +30–35°, 2003 року – +28–33° (СВА). У поданих прикладах наявна не тільки загальна характеристика-визначення бабиного літа, а й акцентовано на його типовій температурі. Можливі варіації бабиного літа щодо тривалості, погодних умов засвідчено в уривку з рубрики «Нотатки метеоролога»: *Найцікавішою природною особливістю вересня є повернення сухої сонячної погоди, що зветься в народі золотою осінню, або «бабиним літом». Проте це літо коротке. Тільки в окремі роки триває близько місяця. У цей період теплі дні можуть чергуватися з прохолодними ночами, на поверхні землі ранком нерідко утворюється іній, над річками та в низинах стеляться тумани, вологість повітря підвищується до 90–100 відсотків, а вдень стає сухо. Така погода сприяє яскравому забарвленню листя на деревах, кущах, які на сонці світяться, мов золото (СВГ). У газетних текстах, що репрезентують метеорологічний дискурс, акцентують на осінніх прикметах: *Багато літає павутиння «бабиного літа» – на ясну осінь і холодну зиму; павутиння стелиться по рослинах – це буде тепло (як, між іншим, нині)...; Молоде бабине літо було погожим, відповідно до прикмет старе бабине літо буде негожим (СВБ).**

Розглянемо особливості функціонування та авторське обігрування ФО бабине літо в метеодискурсі Наталки Діденко. Частина зафіксованих висловлювань містить відомості, що вказують на специфіку цієї пори: *Бабине літо – це один сезон року. Із класичними порами року все ясно, адже весна – завжди квітуча, літо – яскраве та спекотне, зима – із снігом та морозами, а осінь – дощова, сумна та хмарна. І коли восени замість сльоти та сірих хмар майже місяць світить сонце, температура повітря добирається до +20–24 градусів, а тумани лише підкреслюють цю красу – серце співає від такої синоптичної ситуації. І бабине літо справедливо та терпляче чекає, коли йому нададуть статус окремого сезону (МБ); А що таке бабине літо – кожен скаже. Це сонце, тепло і безліч красивого жовтого та синього кольорів. Сьогодні, на Покрову, в День захисника України, повсюди очікується суха, переважно сонячна погода (МБ); За прогнозами дощі та похолодання вже близько, тому треба встигнути підписати петицію про затвердження бабиного літа ще одним, особливим,*

сезоном року. Прекрасним, сонячним та ніжним (МБ).

Частіше в дописах синоптика фіксуємо лише констатацію теплих осінніх днів: *Бабине літо триває (ФБ); Жовтень дарує нам справжнє «бабине літо», чудові свята, багато можливостей подумати, попрацювати, відпочити, приносить розкішну погоду та казкову природу навколо. Приймаємо його безкорисливі подарунки із вдячністю (МБ).* Поширеною в метеодискурсі Наталки Діденко є сполука *молоде бабине літо*, напр.: *У Києві молоде бабине літо повністю підтримує свій імідж хорошої погоди (МБ); Молоде бабине літо, яке триває з 28 серпня, починає відступати перед більш поважними синоптичними особистостями (МБ); Адже лише ранньої осені, під час молодого бабиного літа, можна спостерігати такий строкатий океан кольорів та відтінків (МБ); Проте осіння неймовірна краса та щедрість нікого не може залишити байдужим. Особливо під час молодого бабиного літа (МБ).* Аналізована ФО в контексті може поширюватися епітетом: *... розпрекрасне молоде бабине літо в Україні ще триває (ФБ).*

З метою надання текстові експресивного забарвлення, гумористичного колориту ФО обігрується авторкою, напр.: *А в нас, схоже, бабине літо намірилося перейти плавно у «бабину зиму» (ФБ); Ще раз нагадую, що молоде бабине літо триватиме не вічно, вже найближчими вихідними погода зміниться, стане суттєво холодніше. І завтра, і в середу в Україні посиляться вітер. Самі бачите, погода йде всяка і явно не «бабина» (ФБ); Бабине літо триває, хороші світлі емоції української Покрови-2019 тримають у надії, що й далі, поступово, будемо йти вперед, не спотикаючись. Поганий сезон бабиним не назвуть)) Особливо в Україні (ФБ), де з'являються словосполучення *бабина зима, бабина погода, бабин сезон* у значенні *тепла/теплий*, а також відповідні позначки-усмішки.*

З метеоконтексту Наталки Діденко висновуємо ознаки бабиного літа як своєрідного періоду осені: *сонце, тепло, суха сонячна погода, розкішна погода, казкова природа, хороша погода, строкатий океан кольорів та відтінків, рання осінь, жовтень, осіння неймовірна краса та щедрість, Покрова, прекрасний, сонячний, ніжний сезон, окремий сезон.* З описів погоди зрозуміло, що бабине літо в основному припадає на жовтневі дні.

До «погодних» ФО у досліджуваному дискурсі уналежнюємо фразеотрансформи, що безпосередньо чи опосередковано пов'язані з метеоумовами,

описуваними синоптиком. Досить продуктивними виявилися ФО, до складу яких входять соматизми *голова* та *ніс*, адже вони є оптимальними показниками здоров'я й самопочуття людини. З першим соматизмом зафіксовано фразеологізми *паморочиться голова*, *крутиться голова*, що, за фразеологічним словником, указують на стан недомагання, розгубленості, приголомшеності (від перевантаження справами, турботами тощо) [15, т. 1, с. 143]. У метеоконтексті актуалізується причина такого стану – відповідні погодні умови: *Перші літні вихідні в Україні будуть з такими атмосферними стрибками, що в нас з Апельмоном вже крутиться голова* (ФБ); *І хоч голова паморочиться від такої погоди і такої синоптичної ситуації – все ж крутиться вона у правильний світлий бік* (МБ); *Від такої мінливості погоди може запаморочитися голова...* (МБ). Опосередковано з названим фізіологічним станом пов'язаний фразеологізм *збити з пантелику* – викликати збентеження в когось; спантеличити, дезорієнтувати, заплутати [15, т. 1, с. 210], де акцентовано причину дезорієнтування людини: *Тому тримайте себе і один одного в осінній здоровій гармонії, бо ці стрибки вологи, тиску, вітру та температури можуть збити з пантелику* (ФБ); *Погода передбачається мінливою найближчими днями, із коливаннями атмосферного тиску та температури повітря. Проте жодні атмосферні несподіванки не повинні збивати нас з пантелику, якщо ми вміємо довіряти професіоналам* (МБ). Те саме стосується ФО *здоровий глузд* – розсудливе, тверезе розуміння чого-небудь (ситуації, відношення між речами, стосунків між людьми тощо) [15, т. 1, с. 222]: *Ці метеорологічні каруселі, новини в стилі Карабаса-Барабаса, лавини думок від домашніх експертів, безкінечні відеозвернення і відеоконференції – від усього відбиваємося здоровим глуздом, консультаціями із професіоналами, світлими людьми, телефонними розмовами з подружками і теплими пухнастими котами* (ФБ).

ФО *на носі* вжито у значенні *незабаром*, у найближчому майбутньому [6, с. 77], а далі обіграно лексему *ніс*: *Вихідні – на носі. А ось на конкретних носах українських громадян атмосферні прояви будуть різними* (ФБ). Завдяки вклинюванню дієприкметника *посинілий* актуалізується пряме значення цього слова: *Теплі деньки ще попереду, не вішайте посинілого носа, тим більше, що опалення у більшості вже є* (ФБ). За допомогою поширення обставиною місця відбувається трансформація узуальної ФО *пхати носа*, що має значення

втручатися в чий-небудь справи [15, т. 2, с. 219]: *Найкраще покладатися на здоровий глузд, приймати із вдячністю від весни, природи та атмосфери її безцінні дари, уважно стежити за прогнозами погоди і не пхати носа в атмосферні справи, а займатися відповідально, на своєму місці, тим, чого вчився і чого вивчився* (МБ).

Уклинюванням означень синоптик апелює до знань читача/слухача, натякаючи на зміну погодних умов. ФО *викидати коники* (робити щось незвичайне, несподіване, химерне [15, т. 1, с. 91]) завдяки поширенню прикметниками (*морозні, сніжні*) трансформовано й адаптовано до метеорологічного дискурсу: *І хоча березень ще може викидати морозні та сніжні коники, ми вже знаємо, що красуня-весна скоро подарує нам зелені листочки та жовті кульбабки* (МБ). Фразеологізм *підливати масла в огонь* (ускладнювати неприязні стосунки; сприяти посиленню переживань, неприязних почуттів, настроїв, суперечок тощо [15, т. 2, с. 123]) зазнав субституції (*олія*) та поширення (*синоптична*), що сприяло створенню необхідної метеоатмосфери: *Суспільство наше цього літа неспокійне, бурхливе і часом нервове, тому атмосфера вирішила не доливати синоптичної олії в атмосферний вогонь і порадувати всіх толерантністю та мудрістю* (МБ).

У розглянутих прогнозах погоди часто спостерігається персоніфікація, створювана за допомогою фразеологізмів, коли атмосферний фронт, мороз, спека тощо постають як живі істоти, напр.: *З 15 січня морози в Києві знову візьмуть реванш* (МБ); *Атмосферні фронти визначатимуть порядок денний у більшості областей, а це означає, що надмірна вологість повітря та коливання атмосферного тиску випробуватимуть наші ослаблені мегаполісні організми* (МБ); *І Вербна неділя вже стоїть на порозі* (МБ); *30 листопада підготує для зими відповідні градуси і зробить бонусом реверанс антициклоном для забезпечення хоча б сухої погоди* (МБ).

Крім розглянутих стійких сполук, у тезаурусі елітарної МО синоптика наявні й такі ФО, котрі експресивно, емоційно характеризують різні поняття та явища, що не стосуються погоди, але є надважливими для фахівця як активного громадянина: *... пам'ять, повага до тих, хто ставив на ноги і пускав у світ, – міцний фундамент для того, що називається життям* (МБ); *Ну, але це якось зараз у тренді – страусина позиція, а якщо по-людськи, то тотальна безвідповідальність* (ФБ); *Тому головна задача найближчих днів – тримати рівновагу на підмерзлій землі*

неслизьким взуттям, не забувати вмикати фари, водіям та пішоходам знайти **золоту середину** у взаєминах, тобто слідувати правилам, і запас-тися одноразовими носовими хусточками, щоб відразу їх пропонувати відверто чхаючим сусідам по транспорту чи в крамниці (ФБ); Серед людей буває – індивідуум сам себе призначає і люди ніби погоджуються, але потім обов'язково знайдеться хтось, хто цього не знав, щоб повідомити наївним громадянам, що **король все ж голій**. І громадяни беруться за голову і дивуються, як це вони таке пропустили. Але це інша історія (ФБ); Проте клімат дістався Україні такий благословенний, що не варто рвати душу і **тікати світ за очі** (МБ).

Висновки і пропозиції. Серед ФО, що репрезентують лінгвокогнітивний рівень МО синоптика, особливе місце посідають ті, котрі тісно

пов'язані з погодою, сприяють конкретизації й поясненню суті метеоумов, інші ж – відбивають його громадянську позицію. У тезаурусі елітарної МО наявні узуальні та трансформовані ФО. Продуктивними прийомами трансформації фразеологізмів є розширення, субституція, семантичне обігрування. Саме фразеотрансформи відображають інтелект синоптика, його обізнаність із фразеологічним фондом українського етносу, створюють необхідний колорит у жанрі прогнозу погоди. ФО, до яких вдається Наталка Діденко, – це лише фрагмент мовної моделі світу особистості, який певною мірою реконструює концепт «Погода», надактуальний для синоптика. *Перспективу* дослідження вбачаємо в студіюванні лінгвокогнітивного рівня на ширшому матеріалі (метафорика, епітетика, афористика).

Список літератури:

1. Англо-український фразеологічний словник / Уклад. К. Т. Баранцев. 2-ге вид, випр. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2005. 1056 с.
2. Гнатюк І. С. Функціонування фразеологізмів у науково-популярному тексті. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія»*. Сімферополь : Таврійський національний університет, 2007. Т. 20 (59). С. 168–172.
3. Головацький Я. Ф. Виклади давньослов'янських легенд, або міфологія. Київ : Довіра, 1991. 94 с.
4. Загнітко А. Теорія лінгвоперсонології : монографія. Вінниця : Ніланд-Лтд, 2017. 136 с.
5. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. Москва : Издательство ЛКИ, 2010. 264 с.
6. Коломієць М. П., Регушевський Є. С. Словник фразеологічних синонімів. Київ : Рад. шк., 1988. 200 с.
7. Мокиєнко В. М. Славянская фразеология. Москва : Высш. шк., 1989. 287 с.
8. Онацький Є. Українська мала енциклопедія. Буенос-Айрес, 1957. Т. 1, кн. 1 : Літери А–Б. 120 с.
9. Пальчевська О. С. Народна мовна картина світу в дзеркалі фразеології. *Славянская фразеология в синхронии и диахронии*. Гомель : ГГУ им Ф. Скорины, 2017. Вып. 2. С. 115–118.
10. Пацеевська О. Терміни-фразеологізми як маркер зв'язності у польськомовному науковому дискурсі. *Київські полоністичні студії*. Київ : Університет «Україна» 2013. Т. XXII. С. 469–475.
11. Радзівська В. Третє бабине літо припадає на михайлівські дні – кінець листопада. URL: <https://gazeta.ua/ru/articles/opinion-journal/-tretye-babine-lito-pridaniye-na-mihajlivski-dni-kinec-listopada/457938>.
12. Романченко А. П. Елітарна мовна особистість у просторі наукового дискурсу: комунікативні аспекти : монографія. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 541 с.
13. Славянские древности : этнолингвистический словарь. Москва : Международные отношения, 2009. Т. 1. 656 с.
14. Сумцов Н. Бабье лето. *Киевская старина*. 1890. № 1. С. 88–89.
15. Удовиченко Г. М. Фразеологічний словник української мови : в 2 т. Київ : Вища шк., 1984. Т. 1. 304 с.; Т. 2. 384 с.

Romanchenko A. P. LINGUOCOGNITIVE COMPONENT OF A LINGUISTIC PERSONALITY OF A WEATHER FORECASTER

Linguocognitive level of a linguistic personality covers social, cultural, encyclopedic and everyday knowledge of the world. The article analyzes phraseological units as stereotypes in the understanding of Yu. Karaulov. They represent this level. The stereotypes embodied in the semantics of phraseologisms reflect the ethnocentricity of a speaker; his awareness of the values of the models produced by Ukrainians.

The purpose of this article is to specify the linguocognitive specificity of the elitist linguistic personality of a weather forecaster. The object of the study is the linguocognitive level of elitist linguistic personality Natalka Didenko. The subject is composition, semantics and peculiarities of functioning of usual and transformed phraseologisms.

Phraseological units that are directly or indirectly related to weather conditions are considered. Among them, a special place is held by fixed expression Indian summer. Methods of transformation and peculiarities

of the functioning of phraseologisms in Ukrainian meteorological discourse are specified based on this and other fixed expressions.

It's proved that the majority of fixed expressions used by the elitist linguistic personality of weather forecaster is of the professional field and aim to provide information on expected weather conditions in an accessible manner (seriously or with humor). Natalka Didenko resorts to different techniques of transformation of phraseological units. Productive techniques include component extension, substitution, and semantic play. Together with the terminological vocabulary, phraseotransforms provide cohesion and coherence of the synoptic text, reflect the linguistic world view of elitist linguistic personality.

Key words: *meteorological discourse, weather forecaster, stereotype, phraseological unit, etymology, semantics, functioning.*